

CUDZOŁOŻNY (24) ai

Prawdopodobnie pierwsze o jasne (tak w cudzo-; Cn oba o jasne).

sg m N cudzołożny (4). ◇ G cudzołożn(e)go (1). ◇ A cudzołożny (1). ◇ I cudzołożnym (6). ◇ f N cudzołożną (3). ◇ A cudzołożną (1). ◇ I cudzołożną (1). ◇ n N cudzołożn(e) (1). ◇ pl N m pers cudzołożni (3). subst cudzołożn(e) (1). ◇ G cudzołożnych (1). ◇ V cudzołożn(e) (1).

Sł stp, Cn notuje, Linde XVI – XVIII w.

1. *Mający stosunek cielesny z cudzą żoną lub mężem; dotyczący stosunku pozamążńskiego; adulterinus Cn (23) : Iako zła cudzołożna niewiasta nieprzeftawa na mężu swoym wławnim/ ale ynich łzuka y vżywa SeklKat Q2; LubPs N3; BielKron 92v; Mąż wolny z cudzą Zoną łprawę miał/ tedy cudze łoże plugawością cudzołożną łsie máże. KuczbKat 320, 280; LatHar 271; SkarKaz 8b.*

W połączeniach szeregowych (2): BibRadz Luc 18/11; Owłzem iáko Páweł łświęty powieda/ iż łci ludzyc łwowlni/ cudzołożni/ opilce/ obżerce/ nie oglądáią kroleftwá Bożego. RejPos 185.

Szeregi: »cudzołożny albo nieczysty« (1): aby káplani cudzołożni áłbo nieczyłci nie łmieli łmżey łłżyć. BielKron 171v.

»cudzołożny albo występny« (1): Káplán cudzołożny áłbo wyłtępny łświęłci áni łmżey łmieł nie może BielKron 177.

W przen (2) : A rozmałte złołliwych mnołstwo/ nie bęđdzie pożyteczne/ y cudzołożne łzczepienia/ nie pułłczą korzenia głęboko Leop Sap 4/3; BibRadz Sap 4/3.

Przen (10) :

a) *Występny, rozpustny, grzeszny (8) : SeklKat Q2; RejPos 321v, 323; NiemObr 5; Rodzay zły y cudzołożny známienia łzuka WujNT Matth 12/39 [idem] 16/4.*

Szereg: »cudzołożny i grzeszny« (2): iáko Pan Křyftus łwoim wiernym rołkázal wyznáwáć łámego łiebie/ przed tym cudzołożnym y grzełznym narodem mowíac. KrowObr 66; Abowiem ktoby łię włtydał łmie/ y łłow łmoich łmiedzy narodem tym cudzołożnym y grzełznym [adultera et peccatrice]: zálwłtyda łię go łeż y łyn łłwłwieczy WujNT Mar 8/38.

b) *Oderwany od prawdziwej wiary (2) : Niechże z łemi łfwemi łnowinkámi vłciekáią/ łktorych łčas łten bázro łmály od Lutrá odkrył: iż łą łpełne łodmiány/ łniełtátku/ łfałłzu/ y łniezgody: iż łcudzołożne/ łto łieł z łinnego á łnie z łChryłtułowego łtáre⁸⁰ łzczepu łzczepienie SkarKaz 550b, Ooood.*

2. *Należący do cudzołożnicy, taki, jaki nosi cudzołożnica, nierządnicą (1) : y łvbieráłás łcorki łtwoie w łwbior łcudzołożny [m fornicatione Vulg]/ áby łię vłpodobály BibRadz 4.Esdr 15/46.*

Synonimy: 1. gachowski, gamratny, kurewski, sprosny, wszeteczny.

Cf CUDZOŁOSKI, CUDZOŁOŻĄCY, CUDZOŁOŻNICZY, CUDZOŁOŻNIKOWY

AL